

РОЗДІЛ II. ПРОБЛЕМИ ПЕДАГОГІКИ ВИЩОЇ ШКОЛИ

УДК 378.018:43:004.7

Ольга Васько

Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка
ORCID ID 0000-0001-5241-0958

Наталія Данько

Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка
ORCID ID 0000-0003-3689-6307
DOI 10.24139/2312-5993/2021.04/036-047

АКТИВІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНО-ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

У статті розглядається проблема активізації навчально-пізнавальної діяльності майбутніх учителів початкових класів в умовах дистанційного навчання. Установлено, що використання комп'ютерних технологій у процесі організації дистанційного навчання є невід'ємною складовою цього процесу. Під час планування дистанційного курсу необхідно врахувати модель SAMR і добирати активності відповідно до її рівнів. Розкрито реалізацію ефективних способів активізації навчально-пізнавальної діяльності майбутніх учителів початкових класів в умовах дистанційного навчання, як-от: залучення до обговорення і дискусій; відстоювання власної думки; рецензування й оцінювання відповідей; створення проблемних запитань і ситуацій із використанням комп'ютерних технологій.

Ключові слова: дистанційне навчання, навчально-пізнавальна діяльність, активність, активізація навчально-пізнавальної діяльності, модель SAMR, майбутні вчителі початкових класів, студенти, комп'ютерні технології, таксономія Блума, Mentimeter.

Постановка проблеми. Одним із викликів сьогодення стало швидке впровадження елементів дистанційного навчання в закладах вищої освіти, що викликано складною епідемічною ситуацією в усьому світі, пов'язаною з пандемією COVID-19. Упровадження елементів дистанційного навчання не стало новацією для вищої освіти, воно регламентується такими нормативними документами як Закон України про вищу освіту (2014 р., 2017 р. – нова редакція), Закон України «Про Національну програму інформатизації» (1998 р.), Концепція розвитку дистанційної освіти в Україні (2000 р.), Положення про дистанційне навчання (2013 р.) та іншими нормативно-правовими актами щодо дистанційної освіти в Україні. Однак, потреба у стрімкому переході до дистанційного навчання спричинила низку проблем, пов'язаних із неготовністю як здобувачів освіти, так і викладачів до такого переходу. Зокрема, викладання всіх освітніх компонент освітньо-професійної програми підготовки фахівців у дистанційному форматі призвело до зниження активності студентів, їх перевтоми і, як наслідок, небажання вчитися. Тому нагальною є проблема пошуку шляхів активізації навчально-

пізнавальної діяльності здобувачів освіти в умовах дистанційного навчання взагалі й майбутніх учителів початкових класів зокрема.

Аналіз актуальних досліджень. Активізація навчально-пізнавальної діяльності здобувачів освіти є однією з ключових проблем сучасної психології і педагогіки. Психологічне підґрунтя проблеми висвітлено у працях таких науковців, як Б. Ананьєв, Г. Балл, Д. Богоявленський, Л. Божович, Л. Виготський, П. Гальперін, В. Давидов, Л. Занков, С. Занюк, І. Зимня, І. Кон, Г. Костюк, А. Леонтєв, С. Максименко, О. Матюшкіна, Н. Менчинська, С. Рубінштейн, В. Семиченко, О. Сергеєнкова та ін. Педагогічна складова процесу пізнання в закладах вищої освіти розкрита в дослідженнях таких авторів, як А. Алексюк, Ю. Бабанський, М. Лазарєв, В. Лозова, П. Підкасистий, М. Пістрак; структура процесу навчання відображена в наукових працях Т. Ільїна, І. Ільєсова, І. Кобилянського, І. Лернера, Л. Рувінського, М. Фіцули, В. Фоменка, В. Ягупова; організація навчально-пізнавальної діяльності здобувачів освіти представлена в доробках таких науковців, як П. Автономов, Є. Белкін, В. Буряк, Л. Клименко, Г. Костишина, Л. Петренко, М. Скаткін, А. Сорокін, Н. Тализіна; способи активізації навчально-пізнавальної діяльності здобувачів освіти знайшли відображення в працях А. Вербицького, М. Єнікеєва, В. Лозової, І. Лернера, М. Махмутова, В. Мороза, В. Онищука, Л. Степашко, І. Харламова, Т. Щукіної та ін.

Окремі аспекти професійної підготовки майбутніх учителів початкових класів розглядаються в дослідженнях О. Бігич, О. Біди, О. Бикова, О. Васько, Н. Глузмана, Л. Гусака, Н. Данько, І. Клочка, Л. Ковалю, С. Кондратюк, А. Крамаренка, Н. Морзе, О. Онопрієнко, Л. Петухової, Т. Пушкарьової, С. Скворцової, О. Співаковського та ін.

Проблема дистанційного навчання широко висвітлюється в науково-педагогічній літературі. Зокрема, теоретико-методичні засади дистанційного навчання окреслені в роботах таких науковців, як С. Березенська, В. Биков, Ю. Біляй, Ю. Богачков, К. Бугайчук, В. Ващенко, І. Герасеменко, М. Клеєр, В. Кухаренко, А. Манако, Н. Олійник, Т. Олійник, Є. Полат, О. Рибалко, С. Семерікова, Н. Сиротенко, Є. Смирнова, А. Столяревська, А. Стрюка та ін.

Використання дистанційного навчання для підготовки педагогічних кадрів досліджують В. Гравіт, Ю. Біляй, В. Кухаренко, О. Муковіз, І. Негрибельна, В. Олійник, І. Стеценко, Ю. Триус та ін.

Аналіз досліджень у межах проблемного поля свідчить, що окремі його аспекти широко висвітлюються й становлять значний інтерес в умовах сьогодення, проте проблема активізації навчально-пізнавальної діяльності

майбутніх учителів початкових класів в умовах дистанційного навчання не була предметом окремого дослідження.

Мета статті – розкрити реалізацію ефективних способів активізації навчально-пізнавальної діяльності майбутніх учителів початкових класів в умовах дистанційного навчання.

Методи дослідження. У процесі дослідження використано теоретичні (аналіз і систематизація науково-педагогічної літератури, нормативно-правових документів, інструктивно-методичних матеріалів) та емпіричні (вивчення й узагальнення вітчизняного і зарубіжного досвіду, опитування, спостереження) методи дослідження, які дали можливість визначити сутність основних понять дослідження, а також реалізувати ефективні способи активізації навчально-пізнавальної діяльності майбутніх учителів початкових класів в умовах дистанційного навчання.

Виклад основного матеріалу. Навчально-пізнавальну діяльність студентів розглядаємо як процес і результат засвоєння способів дій, знань, які необхідні для здійснення професійної діяльності, розвитку пізнавального інтересу, творчих здібностей, пізнавальної активності й самостійності в умовах удосконалення змісту, форм і методів навчання (Костишина, 2003). Погоджуємося з Г. Костишиною, що психолого-педагогічна особливість навчально-пізнавальної діяльності полягає в тому, що вона орієнтована не на одержання практичних результатів, а на зміну когнітивної структури студентів.

Управління активністю студентів у навчально-пізнавальній діяльності традиційно називають активізацією.

Активізація навчально-пізнавальної діяльності студентів виявляється в цілеспрямованій діяльності викладача з розробки й упровадження такого змісту, форм, методів, прийомів і засобів, які впливають на когнітивну сферу особистості. Тобто це діяльність, спрямована на підвищення пізнавального інтересу, активності, творчості, самостійності, а також інтелектуальний розвиток студентів під час формування ключових і предметних компетентностей (Васько, 2017, с. 38).

Студіювання науково-педагогічних досліджень щодо визначення сутності поняття «дистанційне навчання» свідчить, що науковці трактують його по-різному. У дослідженні розглядатимемо його як форму організації і реалізації навчального процесу, якій притаманні такі компоненти, як мета, зміст, методи, технології, організаційні форми, засоби навчання. Відповідно до сказаного, дистанційні форми навчання, технології дистанційного навчання розглядаємо як компоненти дистанційного навчання.

Взаємодія суб'єктів навчання під час дистанційного навчання може бути синхронною або асинхронною, індивідуальною чи груповою тощо. Важливим у цьому процесі є вибір активностей. В он-лайн курсі «#blend_it. Опануємо змішане навчання» Ю. Зубань зазначає, що активність – це спеціально організована взаємодія, яка має на меті досягнення певного результату навчання. Активність визначається способом взаємодії, інструментами та технологіями, що її реалізують (Он-лайн курс).

Отже, вибір активностей визначатиме взаємодію суб'єктів навчання, а, отже, і їх навчально-пізнавальну діяльність. Тому під час планування дистанційного навчання одним із ключових завдань є поетапне планування активностей, спрямованих на активізацію навчально-пізнавальної діяльності студентів.

Використання комп'ютерних технологій під час організації дистанційного навчання є невід'ємною складовою цього процесу. Модель SAMR (Substitution, Augmentation, Modification, Redefinition) (The SAMR), розроблена доктором Рубеном Пуєтедуром, спрямована допомогти педагогам інтегрувати комп'ютерні технології в процес навчання взагалі і дистанційного навчання зокрема. Вона включає чотири етапи, які часто називають рівнями використання комп'ютерних технологій.

Для кращої візуалізації моделі SAMR часто розглядають приклад трансформації кави: кава – кава з молоком (латте) – кава з молоком, карамеллю і шоколадом (мокаччино) – кава зі спеціями.

1 рівень: Substitution – Підміна. Згідно з цим етапом, комп'ютерні технології використовуються для виконання тих самих дій, що і раніше (до комп'ютерів). Тобто, це етап рутинного використання комп'ютерних технологій, коли вони використовуються як пряма заміна традиційного інструменту без будь-яких функціональних змін. Наприклад, здобувач освіти замість книги, читає електронну книгу або замість написання тексту від руки використовує редактор Word за допомогою якого набирає і роздруковує текст.

Отже, такий рівень використання комп'ютерних технологій немає ніяких функціональних змін щодо викладання і навчання. Рівень залучення здобувачів освіти залишається таким самим, оскільки немає жодних реальних підсилень шляхом використання технологій. Викладач керує всіма аспектами заняття і залишається центральною фігурою, що під час організації дистанційного навчання не сприятиме підвищенню активності студентів.

Такі результати вказують на те, що комплекс навчальних завдань під час дистанційного навчання повинен бути іншим. Не можна навчальні

завдання, визначені для занять в аудиторії, перенести до дистанційного курсу, що на сьогодні більшою мірою й робиться.

Опитування студентів свідчить, що вони надають перевагу завданням, пов'язаним із майбутньою професією і потребують не простого реферування відповідей на запитання, а застосування, перетворення набутих знань і способів діяльності у відомих чи змінених ситуаціях, створення власних освітніх продуктів.

2 рівень: Augmentation – Покращення (Розширення). Функціональні можливості комп'ютерних технологій використовуються ширше, комп'ютерні технології пропонують ефективні інструменти для виконання загальних задач. Наприклад, здобувачі освіти виконують тестування за допомогою інструменту «Тест» у Moodle замість того, щоб виконувати їх на папері. У цьому разі виникають певні переваги: економія паперу, миттєва перевірка результату. На цьому етапі починається поступове зміщення акцентів навчального процесу з викладача на студентів, оскільки миттєвий зворотній зв'язок призводить до більш активної участі студентів у процесі навчання, що призводить до активізації навчально-пізнавальної діяльності здобувачів освіти.

3 рівень: Modification – Модифікація. Це перший крок відходу від традиційної системи, комп'ютерні технології замінюють традиційні засоби навчання, але при цьому їх функціональність істотно змінюється. Виникає суттєва функціональна зміна в роботі групи. На цьому етапі відбувається не просто вдосконалення процесу навчання, а його перетворення, що призводить до зміни типу заняття, методів та форм навчання і, як наслідок, результатів навчання (Друшляк, 2020, с. 20). Поставлені завдання виконуються з використанням комп'ютерних технологій. Прикладом є використання он-лайн інструментів для спільної роботи (он-лайн дошок, Google документів тощо), публікація результатів у форумах, у мережі їх спільне обговорення і спільне покращення.

4 рівень: Redefinition – Переосмислення, Перетворення. На цьому етапі використання комп'ютерних технологій призводить до появи нових педагогічних задач, які не можна було вирішити раніше в межах традиційних підходів. Наприклад, створення сайту, відео, електронної книги, блогу, цифрового журналу тощо. На цьому рівні завдання для групи і комп'ютерні технології існують не як мета, а як засіб навчання, у центрі якого знаходиться студент. Студенти вивчають зміст і отримують навички, необхідні для розуміння і реалізації важливої концепції, Наприклад, групі необхідно створити відео, що є відповіддю на важливе питання. Для цього

клас ділиться на команди, кожна з команд бере на себе окрему задачу і співпрацює з іншими, щоб створити один кінцевий продукт.

У мережі існує велика кількість публікацій, що стосуються інтеграції моделі SAMR із таксономією Блума. На сьогодні найчастіше використовують так званий «переглянутий» варіант таксономії Блума, відмінність полягає в тому, що автори Л. Андерсон та Д. Кратвол перейшли у позначенні рівнів навчальних результатів від іменників до дієслів та переставили дві останні категорії з іншим трактуванням, аніж у Б. Блума, проте сутнісний смисл таксономії не змінився. У дослідженні буде орієнтуватися саме на «переглянутий» варіант таксономії Блума. М. Глотова і Є. Самохвалова (Глотова, 2019) зазначають, що перші два рівні моделі SAMR (Підміна, Покращення) узгоджуються з низькими рівнями когнітивних умінь таксономії Блума (орієнтуються на «переглянутий» варіант) такими як запам'ятовування, розуміння, застосування, наступні два рівні (Модифікація, Переосмислення) узгоджуються з високими рівнями когнітивних умінь: аналіз, оцінка, створення (див. рис. 1). Така цифрова трансформація таксономії Блума дозволяє враховувати вплив цифрових технологій на досягнення певних рівнів когнітивних умінь.

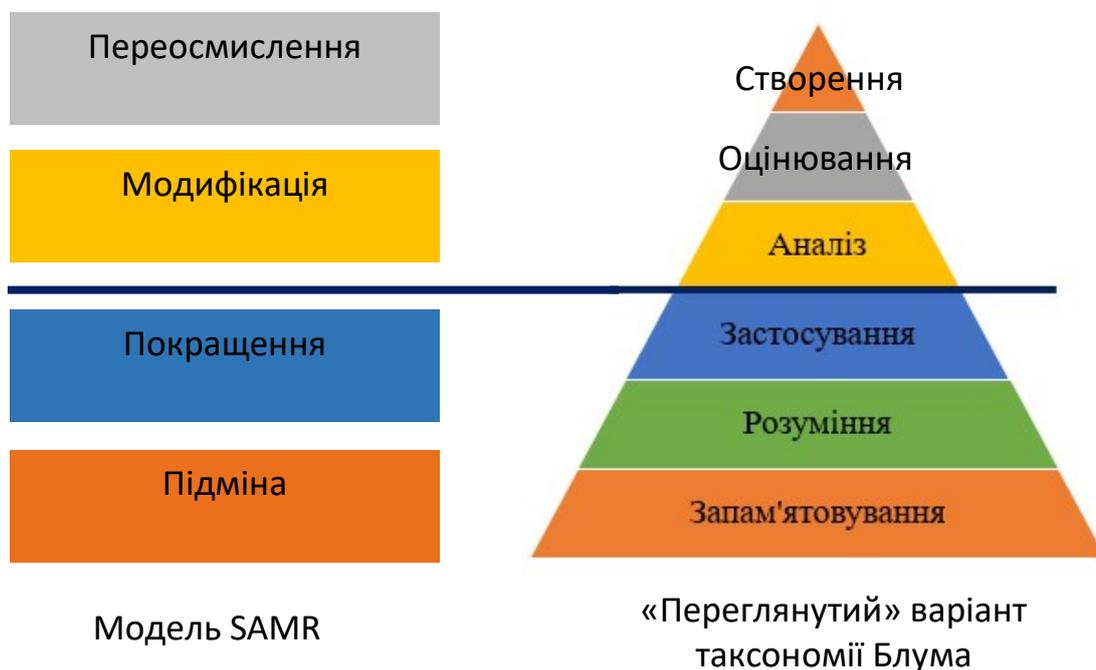


Рис. 1. Інтеграція рівнів моделі SAMR з рівнями таксономії Блума («переглянутий» варіант)

Коректно дібрати ефективні комп'ютерні технології відповідно до цілей заняття, визначених за таксономією Блума і моделі SAMR допоможе Педагогічне колесо Алана Керрінгтона (Педагогічне).

Однією з форм організації навчання майбутніх учителів початкових класів є проведення занять із використанням програми Zoom, яка забезпечує синхронну взаємодію суб'єктів навчання. Можливості програми дозволяють провести лекційні і практичні заняття. Проте застосування традиційних способів активізації навчально-пізнавальної діяльності, таких як: залучення до обговорення і дискусій; відстоювання власної думки; рецензування й оцінювання відповідей; створення проблемних ситуацій в умовах дистанційного навчання потребує пошуку інструментів для їх реалізації.

Одним із широко застосовуваних інструментів став застосунок Mentimeter, який дозволяє провести опитування, тестування, оцінювання, висловити власну думку, створити хмару слів тощо.

На лекційному занятті з навчальної дисципліни «Сучасні інформаційні технології» під час вивчення теми «Поняття і розвиток інформаційних технологій» перед розглядом змісту лекції студентам запропоновано записати три слова, з використанням застосунка Mentimeter, які в них асоціюються з поняттям «сучасні інформаційні технології». У результаті була створена хмара слів (див. рис. 2), ті слова, які зустрічаються частіше, на хмарі виділені більшим шрифтом, рідше – меншим.

Завдання відноситься до 3 рівня моделі SAMR, воно дозволило активізувати навчально-пізнавальну діяльність студентів шляхом залучення до обговорення, висловлення припущень, пошуку правильної відповіді.

Змістовим аспектом активізації навчального процесу є добір матеріалу, складання завдань на основі проблемного навчання з урахуванням індивідуальних здібностей кожного студента. Важливою передумовою виникнення інтересу до навчання є така організація останнього, що дає змогу студентам проявити інтелектуальну самостійність та ініціативність. Основним засобом при цьому є використання таких завдань та запитань, розв'язання яких потребує від студентів активної пошукової діяльності. Саме створення проблемних ситуацій, постановка проблемних запитань, посилення складності навчального матеріалу відіграють важливу роль у формуванні позитивних мотивів навчання (Ильин, 2011; Лазарев, 2006).

Можливості застосунка Mentimeter ефективно впливають на роботу з постановки й вирішення проблемних запитань і ситуацій.

На лекційному занятті з «Методики навчання математичної освітньої галузі» для студентів спеціальності 013 Початкова освіта під час вивчення теми «Етапи роботи над задачами» за допомогою застосунка Mentimeter актуалізували набуті знання з попередньої теми «Сюжетні задачі, їх роль і

місце в початковому курсі математики». Студентам було запропоновано дати відповідь на 5 запитань за темою, які були представлені у вигляді питань із кількома варіантами відповідей, необхідно було обрати одну правильну. Результати відповідей після кожного питання обговорювалися, а також здійснювався аналіз правильних і не правильних відповідей.

Go to www.menti.com and use the code 4422 0234

Сучасні інформаційні технології

Mentimeter

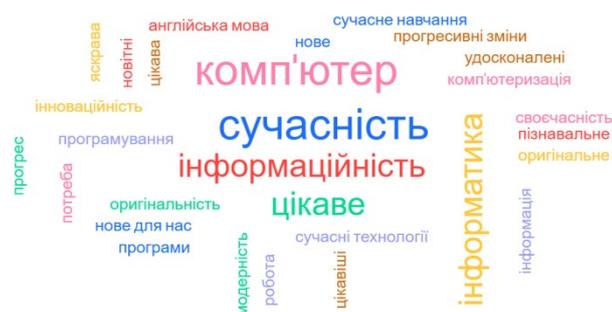


Рис. 2. Хмара слів поняття «сучасні інформаційні технології» створена з використанням застосунку Mentimeter

Такий миттєвий зворотній зв'язок сприяв активізації інтересу студентів до теми, а також усуненню помилок. Потім студентам було запропоновано дати відповідь на проблемне запитання «Як Ви гадаєте, чи існують загальні підходи до вироблення вмінь розв'язувати задачі?». Відповіді студентів розподілилися: більшість зазначила, що є загальні підходи до однакових видів задач, але не для всіх задач; решта – вказала, що так, є такі загальні підходи (див. рис. 3). Наведений приклад завдання відповідає 3 рівню моделі SAMR.

Go to www.menti.com and use the code 4661 1950

Як Ви гадаєте, чи існують загальні підходи до вироблення вмінь розв'язувати задачі?

Mentimeter

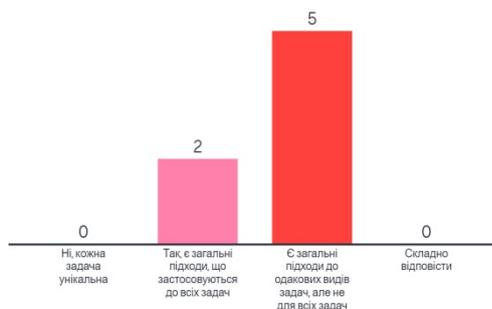


Рис. 3. Розподіл відповідей студентів на проблемне запитання в застосунку Mentimeter

Далі перейшли до розгляду змісту лекційного матеріалу, наприкінці повернулися до поставленого питання й визначення правильної відповіді. Завдяки застосунку Mentimeter не складно було знову повернутися до одержаних результатів і проаналізувати їх.

Окремим видом завдань із навчальної дисципліни «Методика навчання математичної освітньої галузі» для студентів спеціальності 013 Початкова освіта є розробка, проведення й оцінювання фрагментів уроків. Ще під час розробки фрагменту уроку визначено критерії, за якими буде здійснюватися його оцінювання. За допомогою застосунка Mentimeter після проведення фрагменту уроку за визначеними критеріями кожен із студентів здійснював його оцінювання. На екрані за кожним із критеріїв з'являвся середній бал (див. рис. 4). Така організація завдання спонукала студентів бути уважними, зосередитися на встановлених критеріях оцінки фрагменту уроку, а також зробила ефективним процес обговорення проведеного фрагменту уроку. Процедура оцінювання, миттєвий зворотній зв'язок, стимулювали діяльність студентів, спонукали до покращення результатів. Представлене завдання також відноситься до 3 рівня моделі SAMR.

Go to www.menti.com and use the code 14 21 83 7

Оцінити фрагмент уроку за критеріями

Mentimeter



Рис. 4. Результати оцінювання одного з фрагментів уроку в застосунку Mentimeter

Спостереження за поведінкою студентів свідчать про їх зацікавлення, підвищення інтересу до завдання, бажання покращити результат.

Висновки та перспективи подальших наукових розвідок. Отже, для активізації навчально-пізнавальної діяльності майбутніх учителів початкових класів в умовах дистанційного навчання, під час планування дистанційного курсу, перш за все, треба врахувати модель SAMR і добирати активності відповідно до її рівнів. Найменш виправданим буде використання комп'ютерних технологій у якості заміників традиційних засобів навчання.

Під час проектування активностей необхідно враховувати інтеграцію рівнів моделі SAMR із рівнями таксономії Блума. Коректно дібрати ефективні комп'ютерні технології відповідно до цілей заняття визначених за таксономією Блума і моделі SAMR допоможе Педагогічне колесо Алана Керрінгтона.

Матеріали статті не вичерпують усіх аспектів розглядуваної проблеми, перспективним вважаємо такий із її напрямів, як пошук ефективних способів активізації навчально-пізнавальної діяльності в умовах дистанційного навчання для організації самостійної роботи студентів.

ЛІТЕРАТУРА

- The SAMR Model for Technology Integration*. Retrieved from: <https://lingomedia.com/stages-of-edtech-the-samr-model-for-technology-integration/>.
- Васько, О. О. (2017). Активізація навчально-пізнавальної діяльності майбутніх учителів початкових класів у процесі методико-математичної підготовки. *Фізико-математична освіта*, 2 (12), 37-41 (Vasko, O.O. (2017). Activation of educational-cognitive activity of future primary school teachers in the methodological-mathematical training. *Physical and Mathematical Education*, 2 (12), 37-41).
- Глотова, М. Ю., Самохвалова, Е. А. (2019). Цифровая таксономия Блума и модель цифровой трансформации образования в учебном процессе вуза. *Информатика и образование*, 6, 42-48. Режим доступу: <https://doi.org/10.32517/0234-0453-2019-34-6-42-48> (Hlotova, M. Yu., Samokhvalova, E. A. (2019). Bloom's digital taxonomy and model of digital transformation of education in the educational process of university. *Informatics and education*, 6, 42-48. Retrieved from: <https://doi.org/10.32517/0234-0453-2019-34-6-42-48>).
- Друшляк, М. (2020). Технологія SAMR впровадження засобів комп'ютерної візуалізації в освітній процес з метою формування візуально-інформаційної культури майбутніх учителів математики та інформатики. *Open educational e-environment of modern University*, 8, 17-25. Режим доступу: <https://www.openedu.kubg.edu.ua/journal/index.php/openedu/article/download/289/323/> (Drushlyak, M. (2020). SAMR technology of computer visualization means introduction in the educational process for the formation of visual and information culture of future mathematics and computer science teachers. *Open educational e-environment of modern University*, 8, 17-25. Retrieved from: <https://www.openedu.kubg.edu.ua/journal/index.php/openedu/article/download/289/323/>).
- Ильин, Е. П. (2011). *Мотивация и мотивы*. СПб.: Питер (Ilin, E. P. (2011). *Motivation and motives*. SPb.: Piter).
- Костишина, Г. І. (2003). *Формування навчально-пізнавальної діяльності студентів вищих технічних навчальних закладів* (автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04). Тернопіль (Kostyshyna, H. I. (2003). *Forming educational-cognitive activity in students of higher technical education establishments* (PhD thesis). Ternopil).
- Лазарев, В. С., Мартиросян, Б. П. (2006). *Педагогическая инноватика*. М.: Просвещение (Lazarev, V. S., Martirosian, B.P. (2006). *Pedagogical innovation theory*. Moscow).
- Он-лайн курс «#blend_it. Опануємо змішане навчання». Режим доступу: <https://courses.ed-era.com/courses/course-v1:DECIDE+3+2020/courseware/8fc83474e6ce4c21be7455a9be68cc65/61d624aa91c>

[4415a9786a038db19de1d/](https://courses.ed-era.com/courses/course-v1:DECIDE+3+2020/courseware/8fc83474e6ce4c21be7455a9be68cc65/61d624aa91c4415a9786a038db19de1d/) (Online course «#blend_it. Let's master blended learning. Retrieved from: <https://courses.ed-era.com/courses/course-v1:DECIDE+3+2020/courseware/8fc83474e6ce4c21be7455a9be68cc65/61d624aa91c4415a9786a038db19de1d/>).

Педагогічне колесо Алана Керрінгтона – як викладачам деталізувати освітні цілі та підібрати ефективні технології навчання. Режим доступу: <http://gohigher.org/poster> (Alan Carrington's Padagogy Wheel – how teachers can detail educational goals and choose effective learning technologies. Retrieved from: <http://gohigher.org/poster>).

РЕЗЮМЕ

Васько Ольга, Данько Наталия. Активизация учебно-познавательной деятельности будущих учителей начальных классов в условиях дистанционного обучения.

В статье рассматривается проблема активизации учебно-познавательной деятельности будущих учителей начальных классов в условиях дистанционного обучения. Установлено, что использование компьютерных технологий при организации дистанционного обучения является неотъемлемой составляющей этого процесса. При планировании дистанционного курса необходимо учитывать модель SAMR и подбирать активности в соответствии с её уровнями. Раскрыта реализация эффективных способов активизации учебно-познавательной деятельности будущих учителей начальных классов в условиях дистанционного обучения, таких как: привлечение к обсуждению и дискуссиям; отстаивание собственного мнения; рецензирование и оценивание ответов; создание проблемных вопросов и ситуаций с использованием компьютерных технологий.

Ключевые слова: дистанционное обучение, учебно-познавательная деятельность, активность, активизация учебно-познавательной деятельности, будущие учителя начальных классов, студенты, компьютерные технологии, таксономия Блума, Mentimeter.

SUMMARY

Vasko Olha, Danko Nataliia. Intensification of educational and cognitive activities of future primary school teachers in the conditions of distance learning.

The article considers the problem of intensification of educational and cognitive activities of future primary school teachers in the conditions of distance learning. The aim of the article is to reveal implementation of effective ways to intensify the educational and cognitive activities of future primary school teachers in the conditions of distance learning. The study used theoretical (analysis and systematization of scientific and pedagogical literature, legal documents, instructional materials) and empirical (study and generalization of domestic and foreign experience, surveys, observations) research methods that allowed to determine the essence of the basic concepts and consider realization of effective ways of intensification of educational and cognitive activities of future primary school teachers in the conditions of distance learning. Implementation of effective ways to intensify the educational and cognitive activities of future primary school teachers in the conditions of distance learning is revealed. Such ways include: involvement in discussions and debates; defending one's own opinion; reviewing and evaluating responses; creating problem questions and situations using computer technology. The possibilities of application of Mentimeter tool for realizing the ways of intensification of educational and cognitive activities of future primary school teachers are shown on concrete examples. Conclusions and prospects for further scientific research. Therefore, in order to intensify the educational and cognitive activities of future primary school teachers in the conditions of distance learning, when planning a distance course, first it is necessary to take into account the SAMR model and select activities according to its levels. The least justified would be

using computer technology as a substitute for traditional teaching aids. When designing activities, it is necessary to take into account integration of SAMR model levels with Bloom's taxonomy levels. The Pedagogical Wheel developed by Alan Carrington will help to choose the right computer technology according to Bloom's taxonomy and the SAMR model. The materials of the article do not cover all the aspects of the problem, we consider promising such areas as search for effective ways to intensify educational and cognitive activities in distance learning to organize students' independent work.

Key words: *distance learning, educational and cognitive activities, activity, intensification of educational and cognitive activity, SAMR model, future primary school teachers, students, computer technology, Bloom's taxonomy, Mentimeter.*

UDC 378.015.31:159.9.018: 811.111

Raisa Gryshkova

Petro Mohyla Black Sea National University

ORCID ID 0000-0003-4547-4974

DOI 10.24139/2312-5993/2021.04/047-056

PEDAGOGICAL PROBLEMS OF DISTANCE TEACHING PROFESSIONAL ENGLISH

A complex of organizational, didactic, methodological, psychological and educational problems of distance teaching professional English is studied in the article. The article analyzes transition from "blended learning" which supposes uniting face-to-face and online learning to distance teaching and learning which has become a reality now at most universities. Blended learning was discussed by scientists and practical educators before the COVID-19 pandemic as a means of involving more computer generated technologies in the university academic process. Distance teaching and learning is now replacing all other educational forms thanks to its accessibility, mobility, flexibility, simplicity, interactivity. The author concentrates on the problems of distance teaching English for specific purposes as students of non-philological specialties usually spend more time online mastering their professional disciplines, and learning English is paid less attention. In the regular academic process foreign languages teachers can positively influence students in face-to-face communication but in distance format it is necessary to look for new methods of encouraging future lawyers, economists, computer engineers, programmers, political observers to learn English. Advantages and disadvantages of distance teaching English for specific purposes are defined and grounded.

Key words: *pedagogical problems, English for specific purposes, distance teaching, didactic, methodological, organizational, psychological and educational issues.*

Introduction. Now Ukraine as well as most European countries is coming through rather difficult times in its history because of the corona virus pandemic which caused a lot of problems in all spheres of life. Many businesses and small firms had to close, and hundreds of people left unemployed. For the third time in two years lockdown was announced in most regions. Children do not go to school, students cannot attend universities. They have to study online. A couple of years ago before the COVID-19 pandemic the so called "blended learning" which combined different methods of education (internal, face-to-face learning and distance courses) was actively discussed by scientists and practical educators but now most universities are moving to completely